

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 4 (80) квітень 2020 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глущенко Олесь Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

ЗМІСТ**ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ
НАУКИ**

- Селезньова Н.П., Селезньова Н.В.**
Розміщення прямокутників в середині
круга, сектора, кільця та гострого кута.....211

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

- Брич К.А., Василенко І.А.**
Розробка ефективної рецептури
дозрівання компосту.....217
- Головченко О.В.**
Аналіз сучасних підходів
до створення центру обробки даних.....221
- Samoilyk Oleksandr, Tkachenko Valentyn,
Kurbaka Halyna**
Research of the effect of accumulator-based
energy storage devices on the efficiency
of using virtual power plant technologies.....228
- Степанець О.В., Гритчук Д.Т.**
Neural Network Predictive Controller
в автоматизації теплового пункту..... 235
- Шелешей Т.В., Беднарська І.С.,
Майер А., П'ятачук В.С.**
Перспективи використання сіркоочисних
установок на великих енергетичних об'єктах.....240

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Крайнюков О.М., Кривицька І.А.,
Черкашина Ю.Ю.**
Оцінка впливу важких металів на
фотосинтезуючий апарат рослин..... 244
- Крецул Н.І., Ярова О.А.**
Раритетна компонента
урбанофлори Переяслава.....253

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

- Поручинський В.І., Поручинська І.В.,
Ніколайчик А.В.**
Особливості транспортно-географічного
положення міст Волинської області..... 257

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- Андрієць Н.М., Мельник Т.Г.**
Дисконтування довгострокових зобов'язань:
зміни в законодавстві та сучасні реалії.....261
- Баркарь У.Я., Задирака О.М., Калініна Є.С.**
Економічна ефективність виробництва
соняшнику та шляхи її підвищення в аграрних
підприємствах Березанського району.....266
- Бегун С.І., Сахарук М.О.**
Мультиколінеарність та її вплив
на оцінку параметрів моделі.....272
- Бегун С.І., Воронюк А.А.**
Місце кореляційно-регресійного аналізу
в управлінні підприємством.....277

- Блащук-Дев'яткіна Н.З., Беднарчук В.В.,
Млінцова А.О.**
Споживче кредитування в Україні.....282
- Блащук-Дев'яткіна Н.З., Себестянович І.С.**
Базельський комітет та його роль
в регулюванні банківської діяльності.....286
- Блащук-Дев'яткіна Н.З., Капітанчук М.В.**
Необанкінг: зарубіжний досвід та перспектива
для України..... 290
- Бобко А.О., Василюк І.В., Бойко О.О.**
Корпоративна соціальна відповідальність
як складова корпоративної
культури організації.....296
- Бобко А.О., Вовк В.В., Корпан А.В.**
Екологічні аспекти корпоративної
соціальної відповідальності..... 301
- Болквядзе Н.І., Дуб А.М.**
Значення лідера для ефективного
розвитку start-up підприємств..... 306
- Болквядзе Н.І., Козак О.В.**
Стандартизація системи управління якістю...312
- Гринюк Н.А.**
Організаційно-інституційні засади
міжнародного кооперативного
співробітництва.....316
- Жадан О.В.**
Підвищення ефективності використання
коштів місцевих бюджетів.....323
- Лобода Н.О., Корень Д.О.,
Куришко Н.В.**
Інноваційні витрати:
обліково-аналітичний аспект328
- Ложачевська О.М., Заяц О.В.,
Виноградова К.В., Кужель Я.Г.**
Місце контролінгу в системі
управління підприємством.....331
- Максименко А.Г., Стільник В.В.**
Відновлення соціальної сфери села
в умовах об'єднаних громад336
- Малтиз В.В., Колодійчук А.В.**
Особливості застосування традиційних
та інноваційних методів управлінського
контролю на сучасних підприємствах.....340
- Петровська І.О., Мітал О.Г.**
Взаємозв'язок діяльності
туристичного сектору та змін клімату.....344
- Савчин І.З.**
Теоретико-концептуальні положення
аспектів конвергенції: огляд і дослідження.....348
- Селіванова К.В., Ключко Л.А.**
Фондовий ринок в Україні:
проблеми та основні напрями їх вирішення...352
- Сивуха Т.В., Ковалевська А.В.**
Стратегія в бізнес управлінні: історичний
контекст та концептуальні основи..... 356
- Силкіна Ю.О.**
Розробка комплексної моделі
оцінювання соціальної та екологічної
відповідальності бізнесу.....361

Скрипник Н.В., Бурак І.О. Побудова організаційної моделі аудиторського процесу розрахунків	368
Татарин Н.Б., Тишковець М.М. Світовий досвід залучення державних позик та міжнародні методи мінімізації боргового тягаря.....	371
Фоміна О.О., Янкевич Р.А. Індекс сприйняття корупції та індекс щастя як показники рівня розвитку українського соціуму.....	375
Хитра О.В., Попович Д.А. Базові умови виникнення та підтримки режиму саморозвитку середнього класу в українському суспільстві.....	380

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Бобко А.О., Мучичко К.Ю. Участь громадськості у процесах оптимізації публічного управління в Україні.....	388
Овчаренко Є.І., Тютюнник В.К. Інноваційні методи управління персоналом на державній службі.....	393

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

Бондаренко Т.В., Побережець Т.В., Ліманська О.Л. Аналіз принципів і моделей технічного обслуговування.....	397
Бородін С.В., Шульга С.Ю., Бойчук Х.І. Страйкбол. Гра чи навчання.....	400
Новак А.О., Лаптева І.С., Дейнека К.О. Визначення оптимальних рішень в процесі моделювання складних технічних об'єктів.....	404

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Коновченко О.В. Принципи пунктуації сучасної української і британсько-американської ділової кореспонденції.....	408
---	-----

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Габро І.В., Гнатуша Ю.В. Участь України у міжнародній співпраці у сфері боротьби з торгівлею людьми.....	413
Габро І.В., Пікалова Т.О. Активізація китайсько-американських відносин як причина масової імміграції китайських громадян до США.....	418
Мустіпан В.О. Вороги з вигодами: як Ізраїль та монархії Перської затоки працюють разом.....	423

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

Murad Jafarli Relationship problems between independent directors and CEOs in public companies.....	429
--	-----

Rza Mustafayev Vagif Shareholder primacy: en route to paradigm shift.....	433
--	-----

Rza Mustafayev Vagif Dividend payments as justification for shareholder primacy.....	436
---	-----

Антонюк А.Б., Юрченко В.С., Песоцька Ю.В. Повноваження дипломатичних представництв та консульських установ під час кримінального провадження: нормативно-правовий аспект.....	440
--	-----

Байда А.О., Рудика В.Я. Злочини проти громадського порядку та моральності в законодавстві України та країнах Європейського Союзу.....	445
---	-----

Бондаренко О.С., Пилипенко Є.С. До питання про шляхи оптимізації діяльності державного концерну «Укроборонпром».....	449
---	-----

Грекова О.О., Зозуля А.О. Медіація як альтернативна процедура вирішення земельних спорів: вітчизняний та зарубіжний досвід.....	453
---	-----

Лазебна А.В. Проблемні питання застосування довічного позбавлення волі в Україні.....	457
--	-----

Молчанов В.І., Молчанова В.П. Класифікація судових експертиз.....	461
---	-----

Репікова З.А. Проблемні питання розслідування правоохоронними органами України фактів жорстокого поводження та дотримання ними конвенційних вимог.....	465
---	-----

Уткіна М.С., Харченко А.А. Blockchain як революційне явище у сфері технологій та права інтелектуальної власності.....	471
--	-----

Шевченко С.М., Литовський О.Г. Використання ціанокрилових ефірів для виявлення слідів рук в лабораторних умовах.....	475
--	-----

Шевченко С.П. Застосування інтерактивних методів у процесі викладання курсу професійної англійської мови.....	481
---	-----

Шелепкова С.М. Індивідуальні особливості голосу та мовлення людини (на матеріалі лінгвістичних методів дослідження судової експертизи відео-, звукозапису).....	484
--	-----

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Вербицька Л.Ф., Ванюшина О.Ф., Подоменко А.О. Психологічні особливості механізму кадрового забезпечення торговельної французької мережі підприємства «Ашан».....	488
--	-----

Легка А.І., Кулеба М.М. Психологічні засади дослідження особливостей осіб зрілого віку з патологічним накопиченням.....	492
---	-----

Семенів Н.М., Зуб А.Р.
Рівень конфліктності в середовищі
сімей медичних працівників.....499

Шевчишена О.В.
Формування психологічної готовності
педагога до розвитку життєстійкості
в дітей у закладах освіти.....505

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Авер'янова Н.М., Воропаєва Т.С.
«Розумна сила» як стратегія деконфліктизації
та сталого розвитку української держави.....509

Будз В.П., Гоян І.М.
Антропологічні та аксіологічні принципи
самоорганізації освіти майбутнього.....514

Москальчук М.М.
Толерантність в психології та соціології релігії
у філософській спадщині Серґа Московичі...522

Поліщук Р.М.
Національний спорт як навчальний курс
та його світоглядно-філософське значення.....528

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Мільчевич С.І., Жук Н.Б.
Комерційний артбук: виокремлення терміну
та стилістичні особливості продукту533

Филиппова О.Н.
Творчество Н.Н. Дубовского – одного из
популярных русских пейзажистов
конца XIX – начала XX столетия.....539

Филиппова О.Н.
Творчество Д.Н. Ушакова (1873-1942) –
ученого и художника.....545

Филиппова О.Н.
Портрет в творчестве Рембрандта (1606-1669)...553

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Бобришева Н.М.
Особливості використання активних методів
під час дистанційного навчання
морської англійської мови.....562

Василенко О.П.
Особливості розвитку критичного мислення
у іноземних студентів при вивченні української
мови за професійним спрямуванням.....565

Горохова Т.О.
Оптимізація методів формування української
культуромовної особистості майбутніх
учителів в умовах дистанційного навчання.....569

Дубовик С.Г.
Формування монологічних вмій у молодших
школярів на уроках вивчення граматики.....573

Ikonnikova Maryna
The role of advanced learning technologies
in professional training of future philologists
at US universities.....578

Кльопка Ю.С.
Використання комп'ютерних технологій
у викладанні морської англійської мови.....582

Коваленко В.Є., Колісник О.В.
Організація дистанційного
навчання дітей з особливими
освітніми потребами в умовах
довготривалого карантину.....586

Коваленко О.Ю.
Сутність та умови застосування
пакетів-програм для створення
аудіо- та відео- навчально-методичних
розробок за дисципліною
«Іноземна мова за професійним
спрямуванням».....590

Ковтун Н.І.
Методологічний аналіз підходів
до формування професійної креативності
майбутніх учителів початкової школи.....596

Межуєва І.Ю.
Формування професійної компетенції
за допомогою інтерактивних
методів навчання.....601

Моренцова А.В.
Самостійне екстенсивне читання
адаптованих книг англійською мовою
у немовних вищих навчальних закладах.....605

Проскуркіна Я.І.
Використання онлайн-технологій
для рекрутингу іноземних студентів.....609

Сакалюк О.П., Глушак С.Т.
Розвиток творчих здібностей учнів
початкової школи за допомогою
нетрадиційних технік творчості.....613

Стародубцева А.Г.
Особливості викладання
науково-технічного перекладу студентам
інженерних та мовних спеціальностей.....619

Шаран О.В., Феоктістова Т.Б.
Особливості формування
пізнавального інтересу до математики
у дітей старшого дошкільного віку.....624

Шмырова О.В.
Групповые формы коммуникации
в системе дистанционного обучения
иностранным языку в ВУЗе.....628

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Борисова Н.В.
Мовно-стилістичні засоби вербалізації
образу головної героїні в романі
Джоджо Мойєс «Paris for One».....633

**Братусь І.В., Михалевич В.В.,
Гулька А.М.**
Деякі аспекти осмислення
радянської дійсності в повісті
Юрія Трифонова «Інше життя».....638

Вірста С.Є.
Формування читацької компетентності
молодших школярів при вивченні
монографічних тем
на уроках літературного читання
у початковій школі641

Данівська В.М., Космацька Н.В. Мовні особливості французьких медіа текстів і їхнє відтворення українською мовою (на матеріалі трейлерів до кінофільмів).....647	Колісник М.П. Функціонування синтаксичних відхилень у мовленні носіїв північно-східного діалекту англійської мови різних вікових груп.....661
Івашкевич Л.С., Залужний Р.Г. Перекладацький процес і інструменти його забезпечення..... 651	Shevchenko Maryna, Poprotska Daria Ways of solving of semantic problems of translation.....664
Ковпик С.І. Специфіка функціонування термінологічного апарату гастрономічного дискурсу масової літератури.....658	Шевченко М.Ю. Основні концепції вживання та сутності англійського сленгу..... 667

CONTENTS**PHYSICAL AND
MATHEMATICAL SCIENCES**

- Seleznova Nadiia, Seleznova Nina**
Layout of rectangles within
a circle, sector, ring and sharp corner.....211

ENGINEERING SCIENCES

- Brich Kateruna, Vasylenko Inna**
Development of an effective
compound mature recipe.....217
- Golovchenko Olexandr**
Analysis of modern approaches
in the creation of data processing centers.....221
- Samoilyk Olexandr, Tkachenko Valentyn,
Kurbaka Halyna**
Research of the effect of accumulator-based
energy storage devices on the efficiency
of using virtual power plant technologies.....228
- Stepanets Olexandr, Hrytchuk Denys**
Neural Network Predictive Controller
in automation of heating unit.....235
- Sheleshei Tetiana, Bednarska Inna,
Mayer Leonid, Pyatachuk Vyacheslav**
Prospects of use of sulfur cleaning
plants on large power plants.....240

BIOLOGICAL SCIENCES

- Krainskiy Olexsii, Krivicka Ivetta,
Cherkashyna Yuliia**
Estimation of heavy metal impact
on the photosynthetic apparatus of plants.....244
- Kretsul Natalia, Yarova Olesya**
Rare competent of the urban flora of Pereiaslav.253

GEOGRAPHICAL SCIENCES

- Poruchinsky Volodymyr, Poruchinskaya Irina,
Nikolaychik Alona**
Peculiarities of the transport-geographical
situation of the cities of the Volyn region.....257

ECONOMIC SCIENCES

- Andriets Natalia, Melnyk Tetyana**
Discounting long-term debt:
changes in legislation and current realities.....261
- Barkar Ulyana, Zadyraka Olha,
Kalinina Yevheniia**
Economic efficiency of sunflower production
and ways of increase in agricultural
enterprises of Berezansk region.....266
- Begun Svetlana, Sakharuk Mariana**
Multicollinearity and its influence
on the estimation of model parameters.....272
- Begun Svitlana, Vroniuk Anna**
Application of correlation-regression analysis
in enterprise management.....277

- Blaschuk-Devyatkina Natalia,
Bednarchuk Victoria, Mlintsova Alina**
Consumer loans in Ukraine.....282
- Blaschuk-Devyatkina Nataliya,
Sebestyanovych Iryna**
The Basel committee and its role
in regulating banking activities.....286
- Blaschuk-Devyatkina Nataliia,
Kapitanchuk Mariana**
Neobanking: foreign experience
and prospects for Ukraine.....290
- Bobko Larysa, Vasylyuk Iryna,
Boyko Olexandra**
Corporate social responsibility
as a component of the organization
corporate culture.....296
- Bobko Larysa, Vovk Victoria,
Korpan Andriana**
Environmental aspects
of corporate social responsibility.....301
- Bolkvadze Nataliia, Dub Andriy**
The impact of a leader for effective
start-up development enterprises.....306
- Bolkvadze Nataliia, Kozak Oleh**
Standardization of the quality
management system.....312
- Hrynyuk Nataliia**
Organization and institutional foundations
of international cooperative collaboration.....316
- Zhadan Olena**
Improving the efficiency of local budget.....323
- Loboda Nataliya, Koren Diana,
Kuryshko Nelli**
Innovation costs:
accounting & analytical aspect.....328
- Lozhachevska Olena, Zaiats Olga,
Vynogradova Kseniya, Kuzhel Yana**
Place of controlling in the enterprise
management system.....331
- Maksimenko Anna, Stilnik Vita**
Restoring the social village
of the village under conditions.....336
- Maltyz Viktoria, Kolodiychuk Anastasia**
Features of application of traditional
and innovative methods of administrative
control are on modern enterprises.....340
- Petrovska Irina, Mital Olena**
Tourism sector and climate
change relationship.....344
- Savchyn Iryna**
Theoretical-conceptual positions
of the convergence aspects:
overview and research.....348
- Selivanova Kateryna, Klusko Lidia**
Ukrainian stock market its problems
and the ways of solving these issues.....352
- Syvukha Taras, Kovalevska Alla**
Strategy in business administration:
historical context and conceptual frameworks...356

Sylkina Julia
Development of the complex model
of business social and environmental
responsibility evaluation.....361

Skrypnyk Nataliia, Burak Inna
Construction of organizational model
of public accountant process of settling.....368

Tataryn Natalya, Tyshkovets Mykola
World experience in attracting government
loans and international methods
of minimizing debt burdens.....371

Fomina Olena, Yankevich Ruslan
Corruption perceptions index and happiness
index as indicators of the level of development
of the Ukrainian society.....375

Khytra Olena, Popovych Daria
Basic conditions of origination and support
of the middle class selfdevelopment mode
in the Ukrainian society.....380

STATE ADMINISTRATION

Bobko Larysa, Muchychko Karolina
Public participation in the processes
of optimization of public administration
in Ukraine.....388

Ovcharenko Yevhen, Tiutiunnyk Viktoriia
Innovative methods of personnel
management in public service.....393

MILITARY SCIENCES

**Bondarenko Tetiana, Poberezhets Tetiana,
Limanska Olena**
Analysis of maintenance principles
and models.....397

**Borodin Serhii, Shulha Sergii,
Boichuk Khrystyna**
Airsoft. Game or training.....400

**Novak Alina, Laptieva Iryna,
Deineka Karyna**
Determination of optimal solutions
in the process of modeling complex
technical objects.....404

SOCIAL COMMUNICATIONS

Konovchenko Olena
Punctuation styles of the contemporary
Ukrainian and British-American
business correspondence.....408

POLITICAL SCIENCES

Habro Iryna, Hnatusha Julia
The participation of Ukraine
in international cooperation
in the fight against human trafficking.....413

Habro Iryna, Pikalova Tetiana
Activization of Chinese-American relations
as the cause of mass immigration
of the Chinese citizens to the USA.....418

Mustipan Viktoriia
Enemies with Benefits: How Israel and Gulf
Monarchies Work Together.....423

LAW SCIENCES

Murad Jafarli
Relationship problems
between independent directors
and CEOs in public companies.....429

Rza Mustafayev Vagif
Shareholder primacy:
en route to paradigm shift.....433

Rza Mustafayev Vagif
Dividend payments as justification
for shareholder primacy.....436

**Antonyuk Anastasiia, Yurchenko Viktiriia,
Pesotska Yuliia**
Powers of diplomatic missions
and consular offices during criminal
proceedings: regulatory aspects.....440

Bayda Anton, Rudyka Vladyslava
Crimes against public order
and morality in Ukrainian
and European legislations.....445

Bondarenko Olha, Pylypenko Yehor
To the question on ways to optimize
the activity of the state
concern "Ukroboronprom".....449

Hrekova Oleksandra, Zozulia Anna
Mediation as an alternative procedure
of land dispute resolution:
domestic and foreign experience.....453

Lazebna Anna
Problem issues of application
of life imprisonment in Ukraine.....457

Molchanov Vadym, Molchanova Valentyna
Classification of forensic examinations.....461

Repikova Zoryana
Problems with the investigation
of ill-treatment by Ukrainian law
enforcement agencies and their compliance
with convention requirements.....465

Utkina Maryna, Kharchenko Anastasiia
Blockchain as a breakthrough
in the technological sphere
and intellectual property law.....471

Shevchenko Sergiy, Lytovskiy Oleksandr
The use of cyan-wing esters
for detection of tracks of the hands
in laboratory conditions.....475

Shevchenko Svitlana
Interactive methods use
in the process of English
for specific purposes course teaching.....481

Shelepko Svitlana
Individual peculiarities of voice
and speech of the human (on materials
of linguistic methods
of visual examination
of video, sound recording).....484

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

- Verbytska Liudmyla, Vanyushina Helen, Podomenko Alina**
Psychological peculiarities of the mechanism of personnel support of the French «Auchan» trading network.....488
- Lehka Andriana, Kuleba Mariya**
Psychological environment of the previous features of the osib mature viku with pathological magazines.....492
- Semeniv Nataliia, Zub Liliana**
Level of conflict in the environment of medical workers families.....499
- Shevchyshena Oksana**
Formation of teacher's psychological readiness for development of life sustainability in children in educational institutions.....505

PHILOSOPHICAL SCIENCES

- Averianova Nina, Voropayeva Tetiana**
“Smart power” as a strategy for deconflictization and sustainable development of the Ukrainian state.....509
- Budz Volodymyr, Hoian Ihor**
Self-organization's anthropological and axiological principles of the education of the future.....514
- Moskalchuk Maryna**
Tolerance in psychology and sociology of religion in the philosophical heritage of Serge Moskovichi.....522
- Polishchuk Rostislav**
National sport as a educational course and its worldview and philosophical significance.....528

HISTORY OF ART

- Milchevych Serhiy, Zhuk Nataliia**
Commercial artbook: specification of the term and stylistic features of the product.....533
- Filippova Olga**
The creative of N.N. Dubovsky – one of the most popular Russian landscape painters of the late XIX – of the early XX century.....539
- Filippova Olga**
The creative work of D.N. Ushakov (1873-1942) – as an scientist and artist.....545
- Filippova Olga**
Portrait in the creative work of Rembrandt (1606-1669).....553

PEDAGOGICAL SCIENCES

- Bobrysheva Nataliia**
Peculiarities of using active methods in distance learning of maritime English.....562
- Vasylenko Olena**
Features critical thinking in foreign students at the study Ukrainian language for professional purposes.....565

Horokhova Tetiana

Optimization of methods for forming Ukrainian cultural linguistic personality of future teachers in distance learning.....569

Dubovyk Svitlana

Formation of monological abilities in younger pupils at learning grammar.....573

Ikonnikova Maryna

The role of advanced learning technologies in professional training of future philologists at US universities.....578

Klopka Yuliia

Using computer technologies in maritime English teaching.....582

Kovalenko Victoriia, Kolesnik Elena

Organization the distance learning of children with special educational needs during the long-term quarantine.....586

Kovalenko Oksana

The essence and conditions of the application of the packages for the creation of audio and video-educational applications “Foreign language for professional purposes”.....590

Kovtun Nataliia

Methodical analysis approaches to form professional creativity future primary schools teachers.....596

Mezhyeva Iryna

Forming professional competence using interactive methods of studies.....601

Morentsova Alla

Individual extensive reading of adapted books in English in non-linguistic universities.....605

Proskurkina Yana

Use of online technologies for recruiting foreign students.....609

Sakaliuk Olena, Hlushchak Svitlana

Development of the creative abilities of primary school students with the aid of non-traditional creative techniques.....613

Starodubtseva Liudmyla

Peculiarities of teaching scientific and technical translation to students of engineering and philological specialties.....619

Sharan Olexandra, Feoktistova Tatiana

Peculiarities of formation of cognitive interest in mathematics in older preschool children.....624

Shmyrova Olga

group forms of communication in the system of distance learning foreign language in a university.....628

PHILOLOGICAL SCIENCES

Borysova Nataliia

Linguistic and stylistic means of verbalizing the central character of the novel "Paris for One" by Jojo Moyes.....633

Bratus Ivan, Mykhalevych Viktor, Gunka Anna Cultural and historical aspects of understanding soviet activities in the story of Yury Trifon's "Another Life".....638	Kovpik Svitlana Specifics of functioning gastronomic discourse terminology in popular literature.....658
Virsta Svitlana Formation of pupils' reading competence in studying monographic topics on literary reading lessons in elementary school..... 641	Kolisnyk Maryna Functioning of syntactic deviations in the speech of English north-east dialect speakers of different age groups.....661
Danivska Vladyslava, Kosmatska Natalia Language features of French mediatexts and their translation into Ukrainian (on the material of movie trailers)..... 647	Shevchenko Maryna, Poprotska Daria Ways of solving of semantic problems of translation.....664
Ivashkevych Lesia, Zaluzhnyi Roman Translation process and tools for its accomplishment.....651	Shevchenko Maryna The main conceptions of using and the sense of English slang..... 667

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-118>

УДК 373.3.31

Дубовик С.Г.

Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ МОНОЛОГІЧНИХ ВМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ

Анотація. Описана важливість навчання кожної дитини змістовно, граматично правильно, зв'язно і послідовно викладати свої думки. Проаналізована найбільш складна форма мовленнєвої діяльності – зв'язне мовлення, яке представляє собою розгорнутий виклад певного змісту, складові мовні компоненти якого організовані за законами логіки і граматичної будови даного мови в єдине ціле. Охарактеризовані діалогічна і монологічна форми зв'язного мовлення, виділені їх відмінності один від одного. Дана характеристика монологічного мовлення – найбільш складної форми мовленнєвої діяльності. Виділено основні особливості монологічного мовлення. Відзначено, що для успішного розвитку зв'язного мовлення особливо важливо вчити дітей мовленнєвим вмінням, необхідним для складання монологів: визначати об'єкт мови і послідовність в описі, вичленувати головну тему і дотримуватися структуру в оповіданні. Визначені комунікативні функції монологічного мовлення. Описано напрямки в роботі з розвитку монологічного мовлення учнів. Розглянуто методи і прийоми, які використовуються педагогом для розвитку монологічного мовлення молодших школярів. Особливо виділено переказ як ефективний метод розвитку монологічного мовлення учнів. Сформульовано умови використання методи переказу, при яких процес розвитку зв'язного монологічного мовлення дітей молодшого шкільного віку буде ефективний.

Ключові слова: мовленнєва діяльність, зв'язне мовлення, монологічне мовлення, мовленнєві вміння, переказ.

Dubovyk Svitlana

Pedagogical Institute of the Borys Grinchenko Kyiv University

FORMATION OF MONOLOGICAL ABILITIES IN YOUNGER PUPILS AT LEARNING GRAMMAR

Summary. The importance of teaching each child in a meaningful, grammatically correct, coherent and consistent way to express his thoughts is described. The most complex form of speech activity is analyzed – coherent speech, which is a detailed presentation of a certain content, the linguistic components of which are organized according to the laws of the logic and grammatical structure of a given language into a single whole. Mastering a monologue is necessary for the degree of speech development of children, because it is precisely when constructing a monologue that their language skills are most evident. The dialogical and monological forms of connected speech are characterized, their differences from each other are highlighted. The characteristic of monologue speech is given – the most complex form of speech activity, which serves to inform purposefully. There is a contradiction between the need to develop monologue speech for younger students and the lack of elaboration of psychological and pedagogical conditions for the implementation of this process. The main features of monologic speech are highlighted: the one-pointedness of its character, ease, detail, focus on the listener, the narrowness of the use of non-linguistic possibilities of transmitting information. Monological speech is described as a form of speech addressed to one or a group of listeners (interlocutors), sometimes to oneself; active type of speech activity, designed for perception. The monologue is the most complex form of language, which serves for the purposeful transmission of information. It is noted that for the successful development of coherent speech, it is especially important to teach children the speech skills necessary for compiling monologues: to determine the language object and sequence in the description, to isolate the main topic and observe the structure in the narrative. The communicative functions of monologic speech are defined. The directions in the work on the development of monologue speech of students are described. Disclosed are the skills necessary for the development of coherent speech (its informative and external sides). The methods and techniques used by the teacher for the development of monologic speech of younger students are considered. Separately highlighted retelling as an effective method for the development of monological speech of students. The conditions of using retelling methods are formulated under which the process of developing coherent monologic speech in primary school children will be effective.

Keywords: speech activity, connected speech, monologue speech, speech skills, legend.

Постановка проблеми. Соціальним завданням держави і суспільства є виховання активної, здатної міркувати, пояснювати і відстоювати свою точку зору, людини. Людини, здатної вчасно і без проблем підлаштовуватися під нововведення і швидкий ритм сучасного життя. Тому проблема розвитку зв'язного мовлення є досить актуальною.

Молодший шкільний вік вважається одним з найбільш найважливіших періодів у житті кожної людини. У ньому формується особистість дитини та правильна мова, з'являються життє-

ві орієнтири, правильна мова. Повноцінна мова є умовою успішної соціалізації дитини і навчання, дає масу можливостей, дозволяє досягти кращої взаємодії з однолітками і дорослими.

Розвиток зв'язного мовлення, що включає в себе діалогічне і монологічне мовлення, є найважливішою умовою успішного навчання в школі. Володіючи добре розвиненим зв'язним монологічним мовленням, учень може давати розгорнуті відповіді на складні питання, послідовно і повно, аргументовано і логічно викладати свої власні судження, переказувати зміст тек-

ствів творів художньої літератури і усної народної творчості.

Оволодіння монологічним мовленням є необхідним ступенем розвитку мовлення дітей, оскільки саме при побудові монологу найбільшою мірою виявляються їх мовні вміння. Монологічне мовлення вважається більш складною формою зв'язного мовлення, ніж діалогічне, воно демонструє все мовні досягнення дітей, тому його розвиток має дуже важливе місце в логопедичній роботі зі молодшими школярами, тому що розвинене монологічне мовлення є необхідною умовою навчання дитини в школі. Навіть незначні мовленнєві порушення можуть в подальшому позначитися на навчанні дитини в школі, наприклад, при освоєнні процесів письма і читання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема розвитку зв'язного мовлення дітей добре відома широкому колу педагогічних працівників: педагогам, вузьким фахівцям, психологам. Даною темою в різний час займалися такі вчені, як М.М. Подд'яков, Ф.А. Сохіна, О.С. Ушакова, Є.І. Тихеева, В.В. Гербова та ін.

Психологічна природа монологічного мовлення, її механізми і особливості розвитку розкриваються в працях Л.С. Виготського, А.А. Леонтьєва, С.Л. Рубінштейна та ін. Усі дослідники відзначають складну організацію монологічного мовлення і вказують на необхідність спеціального мовленнєвого виховання (А.А. Леонтьєв, Л.В. Щерба та ін.). Особливу увагу розвитку монологічного мовлення молодших школярів приділяється в лінгвістичній і методичній літературі – в роботах М.Р. Львова, Т.А. Ладиженської, Н.С. Різдяного та ін.

Своєрідність розвитку монологічного мовлення показано в дослідженнях І.Ю. Борякової, В.А. Ковшикова, Ю.Р. Дем'янова, Р.І. Лалаєва, І.А. Сімінової та ін.

Розвиток зв'язного мовлення є центральним завданням мовленнєвого виховання дітей. Саме в зв'язному мовленні реалізується основна, комунікативна, функція мови і мовлення (Т.В. Ахутіна, Л.С. Виготський, Н.І. Жинкін, А.А. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, Ф.А. Сохін та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз літератури показує, що монологічне мовлення молодших школярів вивчене недостатньо: зазвичай аналізуються труднощі, пов'язані з засвоєнням того чи іншого розділу шкільного курсу української мови, вказуються фактичні помилки, які допускають учні у своїх відповідях. Недостатньо досліджені психолого-педагогічні умови розвитку монологічного мовлення молодших школярів.

Існує протиріччя між необхідністю розвитку монологічного мовлення молодших школярів та недостатньою розробленістю психолого-педагогічних умов здійснення даного процесу.

Дане протиріччя зумовило проблему дослідження: які психолого-педагогічні умови розвитку монологічного мовлення молодших школярів?

Мета статті. Головною метою цієї роботи є виявлення психолого-педагогічних умов формування монологічних вмінь у молодших школярів на уроках вивчення граматики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державні стандарти в галузі освіти ставлять перед педагогами завдання навчити кожну ди-

тину змістовно, граматично правильно, зв'язно і послідовно викладати свої думки. Виховання розумової активності при ознайомленні дітей з мовленням як мовною дійсністю, формування умінь усвідомлювати мову стає істотною умовою виховання культури мови – необхідної ланки у всебічному розвитку особистості дитини [7, с. 20].

Про рівень мовленнєвого розвитку дітей можна судити по тому, як дитина вміє будувати своє висловлювання. У дослідженнях Н.Г. Смольнікова, Е.А. Смирнової, Л.Г. Шадріна доведено, що вміння розповідати допомагає дитині бути товариською, долати мовчазність і сором'язливість, розвиває впевненість у своїх силах. Розширення збагачення знань, уявлень дитини має бути пов'язано з розвитком умінь правильно висловити їх у мовленні.

Найбільш складна форма мовленнєвої діяльності – зв'язне мовлення, яке являє собою розгорнутий виклад певного змісту, складові мовні компоненти якого організовані за законами логіки і граматичної будови даного мови в єдине ціле. Зв'язне мовлення є самостійним видом мовленнєво-розумової діяльності; разом з тим воно виконує важливу роль в процесі виховання та навчання дітей, тому що воно виступає у вигляді засобу отримання знань і засобу контролю за цими знаннями. Відповідно діти з порушеннями мови часто відстають від однолітків у засвоєнні навчального матеріалу. Красиве грамотне мовлення є важливою умовою розумового виховання дитини.

Зв'язне мовлення є особливо складним видом мовленнєвої діяльності. Воно має характер послідовного, систематичного розгорнутого викладу. Одна з основних функцій зв'язного мовлення – комунікативна. Вона застосовується в двох формах – діалозі і монолозі. За погляду великого кола фахівців, що вивчають зв'язне мовлення як найбільш важливу умову повноцінної мовної комунікації, поняття «зв'язне мовлення» відноситься як до діалогічної, так і до монологічної форм мовлення [2, с. 93].

Особливий інтерес викликає саме явище монологічного мовлення – найбільш складна форма мовленнєвої діяльності, що служить для цілеспрямованого інформування. Варто відзначити такі особливості монологічного мовлення, як односпрямованість його характеру, невимовність, детальність, націленість на слухача, вузькість вживання немовних можливостей передачі інформації.

Характерною рисою цієї форми мовної діяльності є те, що її зміст, як правило, попередньо організованою і заздалегідь планується. Якщо діалогічна мова будується з кроків сприйняття і самостійного висловлювання, які чергуються між собою, і в ній основна роль віддається опорі на певну ситуацію або жест, то в монологічному мовленні роль цих обставин помітно скорочується. В даному випадку на перший план виступає логіка послідовності викладу. Співвідносячи монологічну і діалогічну форму мовлення, А.А. Леонтьєв вказує на такі властивості монологічного мовлення, як умовна детальність, значна довільність і зумовленість. У більшості випадків «той, хто говорить, планує або зумовлює не тільки одиничне висловлювання, а й ... весь «монолог» як ціле» [6, с. 115].

Монологічне мовлення – форма мовлення, зверненого до одного або до групи слухачів (співрозмовників), іноді – до самого себе; активний вид мовної діяльності, розрахований на сприйняття. Це мова однієї особи, що висловила в більш-менш розгорнутій формі свої думки, наміри, оцінку подій і т. д.

На відміну від діалогічного мовлення характеризується розгорнутістю (що пов'язано з прагненням широко охопити тематичний зміст висловлювання), зв'язністю, логічністю, обґрунтованістю, смисловий завершеністю, наявністю поширених конструкцій, граматичною оформленістю. На відміну від діалогу, монологічне мовлення передбачає відповідальність за виконання комунікації тільки на тому, хто говорить, при відсутності явної опори на сприйняття мови слухача (читача).

Монологічне мовлення використовується з різною комунікативною метою: для повідомлення інформації, для впливу на слухачів шляхом переконання, для спонукання до дії або її запобігання.

Монологічне мовлення – чітке, логічно послідовне висловлювання, що протікає відносно довго в часі, не розраховане на негайну реакцію слухачів. Воно має незрівнянно більш складну будову, висловлює думку однієї людини, яка невідома слухачам. Тому вислів містить більш повне формулювання інформації, він більш розгорнутий.

Монологічне мовлення (монолог) розуміється як зв'язне мовлення однієї особи, комунікативна мета якої – повідомлення про будь-які факти, явища реальної дійсності. Монолог являє собою найбільш складну форму мови, що служить для цілеспрямованої передачі інформації [4].

Зв'язне мовлення передбачає оволодіння словниковим запасом мови, засвоєння мовних законів і норм, тобто оволодінням граматичною будовою, а також практичним їх поясненням, вмінням користуватися засвоєним мовним матеріалом, зв'язно, послідовно і зрозуміло для навколишніх передавати зміст готового тексту або самостійно складати зв'язний текст.

Також для зв'язного розгорнутого висловлювання характерна послідовність викладу. Найбільш поширений тип послідовності висловлювання – послідовність складних супідрядних відносин: просторових, якісних, причинно-наслідкових, часових [5, с. 32].

Використання послідовності і зв'язності монологічного висловлювання значною мірою зумовлюється його логічною і смисловою організацією. Освоєння умінь логічної і смислової організації висловлювання свідчить про чіткий, спланований виклад думки, тобто про усвідомлене і безпідставне здійснення мовленнєвої діяльності. Здійснюючи мовленнєву діяльність, людина керується «внутрішньою логікою» розкриття всієї структури предметних відносин. Елементарний прояв смислового зв'язку – міжпонятійний зв'язок, що відображає відносини між двома поняттями. Основний тип міжпонятійного зв'язку – предикативний смисловий зв'язок, який «раніше інших формується в онтогенетичному розвитку» [6, с. 145].

Розвиток зв'язного мовлення дітей включає вирішення інших приватних завдань навчання рідної мови: словникову роботу, формування граматичної будови мови, виховання звукової культури мовлення.

Для успішного розвитку зв'язного мовлення особливо важливо навчати дітей мовним вмінням, необхідним для складання монологів: визначати об'єкт мови і послідовність в описі, вичленувати головну тему і дотримуватися структури в оповіданні. Ці мовні вміння легше формуються на основі монологів (опис предметів, картин, серії сюжетних картинок) за допомогою ігор і конкретних прикладів. Багато дослідників у своїх роботах показали, що мова дітей більш зв'язна в ряді ситуацій, в тому числі, при розповіданні за сюжетною картиною і серії сюжетних картинок на одну тему. Висловлювання дітей стають структурно більш оформлені, послідовні, розгорнуті.

Кожний вид навчання розповіданню як метод формування зв'язного мовлення має свої особливості, конкретну структуру навчальних занять і методичні прийоми.

Основними критеріями оцінки є ступінь самостійності при складанні розповіді, адекватність поставленого завдання, семантична наповненість, зв'язність і послідовність викладу, відповідність граматичного оформлення висловлювання мовним нормам.

Отже, монологічне мовлення має наступні комунікативні функції:

1. Інформативна (повідомлення нової інформації у вигляді знань про предмети і явища навколишньої дійсності, опис подій, дій, станів);
2. Функція впливу (переконання когось-небудь у правильності тих чи інших думок, поглядів, переконань, дій; спонукання до дії або запобігання дії);
3. Емоційно-оцінна [8, с. 211].

Для кожної з перерахованих функцій монологічного мовлення характерні свої мовні засоби вираження й особливі психологічні стимули. У психологічній літературі відзначається, що в порівнянні з діалогічним мовленням монологічне мовлення є більш складним і важким. Воно вимагає від мовця вміння зв'язно і послідовно викладати свої думки, висловлювати їх в ясній і виразній формі. З лінгвістичної точки зору монологічне мовлення характеризується повноскладністю речень, на відміну від еліптичності речень в діалогічному мовленні та, як правило, розгорнутим викладом думок.

У методиці виділяють наступні напрямки в роботі з розвитку монологічного мовлення учнів:

- розширення кругозору учнів, їх умінь спостерігати, емоційно сприймати, порівнювати, оцінювати, узагальнювати: думки і почуття, що виникають у дітей – це потенційні предмети їх мовленнєвої діяльності;
- робота над усвідомленням школярами системи мови, призначення різних мовних одиниць, правил їх функціонування, над збагаченням арсеналу засобів, якими користуються діти;
- розвиток умінь вибирати засоби мови з урахуванням ситуації спілкування і грамотно формулювати думки;
- вдосконалення умінь відбирати зміст для висловлювання і організувати його в залежності від задуму;
- робота над розумінням значущості всіх елементів «чужого» тексту (відбору відомостей, їх послідовності, угруповання, використаних мовних засобів), а також над умінням витягати з кожного елемента відповідний сенс [8].

Складність організації роботи з розвитку мовлогічного мовлення молодших школярів полягає в тому, що при цьому не завжди враховується положення А.Н. Леонтьєва про те, що передумовою будь-якої діяльності є та чи інша потреба [6]. В якості джерела мовленнєвої діяльності найчастіше виступає потреба вступити в спілкування з іншою людиною, щось дізнатися чи повідомити, впливати, висловити свої почуття, емоції, розділити їх зі співрозмовником. Тому для успішного розвитку мовлогічного мовлення учнів необхідно забезпечити виникнення у них відповідної потреби, бажання вступити в мовне спілкування.

Дослідники виділяють вміння, необхідні для розвитку зв'язного мовлення (його змістовного і зовнішнього сторін):

- визначати обсяг змісту і межі теми;
- підпорядковувати мовленнєве повідомлення основній думці;
- збирати матеріал;
- систематизувати матеріал;
- будувати твори різних видів;
- правильно і яскраво висловлювати думку;
- здійснювати контроль за власною мовою [1, с. 76].

Слід особливо підкреслити, що, на думку вчених, вміння і навички зв'язного мовлення при спонтанному розвитку не досягають необхідного рівня навіть у дітей, які нормально розвиваються. Тільки в умовах спеціально організованого навчання діти опановують монолог «в його зрілій і структурованій формі» [1, с. 80].

Активізація зв'язного мовлогічного мовлення дітей молодшого шкільного віку – це забезпечення активності і різноманітності розумової і практичної діяльності дітей в процесі освоєння навчального матеріалу [8, с. 59].

Методи і прийоми, які використовуються педагогом для розвитку мовлогічного мовлення молодших школярів:

1. Для формування вміння розуміти і осмислювати тему, придумувати назву тексту відповідно до змісту твору використовуються: розповідь за власним малюнком на задану тему, придумування назви розповіді з особистого досвіду, придумування назви сюжетної картинці, придумування заголовка для творчого оповідання, придумування назви кожної сюжетної картинки із серії;

2. Для формування вміння виділяти основні структурні частини тексту і розташовувати їх у вірній послідовності (початок – середина – кінець) були використовуються: складання плану і переказ казки, оповідання, складання плану розповіді за сюжетною картині творчі розповіді, розповідь за власним малюнком на задану тему, розстановка серії сюжетної картинок в вірною послідовності, розповіді по сприйняттю;

3. До методів, спрямованим на формування вміння наповнювати свій вислів вмістом або доповнювати чуже висловлювання, відносяться: розповіді з особистого досвіду, переказ розповіді і казки, оповідання за сюжетною картиною і серією сюжетних картин, творчі розповіді, розповіді за книжковими ілюстраціями, розповіді за власним малюнком на задану тему, переказ казки «в особах», вправа «Зайва картинка»;

4. Формування вміння користуватися засобами мови (в тому числі, мовними виражальними

засобами) відповідно до літературних норм і завданням висловлювання: розповіді з особистого досвіду, за сюжетною картиною і серією сюжетних картин, за власним малюнком, за книжковими ілюстраціями, переказ казки, розповіді, вправа «Підбери слово»;

5. Для формування вміння будувати висловлювання плавно, уникати тривалих пауз в процесі висловлювання використовуються: розповіді з особистого досвіду, за сюжетною картиною і серією сюжетних картин, за власним малюнком, за книжковими ілюстраціями, переказ казки, оповідання.

Серед різних засобів розвитку зв'язного мовлогічного мовлення молодших школярів особливе місце займає переказ. У ньому діти закріплюють і вдосконалюють мовленнєві вміння і навички, вчать викладати тексти складно, послідовно, повно, без спотворення, емоційно.

Переказ – це чіткий послідовний виклад тексту, передача змісту з використанням готових, наданих автором мовних форм, вид роботи, в основі якого лежить відтворення змісту висловлювання, створення тексту на основі даного [8].

В освітніх організаціях використовують докладний, вибіркового, короткий, творчий види переказу, кожен з яких вносить свій внесок в розвиток зв'язного мовлогічного мовлення дошкільників. В молодших класах використовують такі види переказу: докладний; вибіркового; короткий; творчий.

Таким чином, процес розвитку зв'язного мовлогічного мовлення дітей молодшого шкільного віку буде ефективним при певних умовах:

1. Якщо в системі навчання дітей особливе місце буде відводитися переказу (в формі спільної з педагогом і вільної діяльності дітей).

2. Якщо будуть використовуватися різні види переказу.

3. Буде створене предметно-розвиваюче середовище, що забезпечує реалізацію переказу.

Навчання переказу передуює попередня робота, яка включає створення інтересу дітей до тексту для переказу, розвиток лексичного і граматичного базису мовлогічного мовлення, закріплення навичок побудови речень різної структури.

При підготовці до переказу особлива увага звертається на первинне сприйняття дітьми тексту. Після читання проводиться коротка бесіда, яка, перш за все, повинна прояснити і закріпити первинні враження дітей. Наприклад, педагог звертається до дітей з питаннями:

1. Чи сподобалося вам казка (розповідь)?

2. Що особливо сподобалося?

3. Що викликало у вас співчуття?

Питання допомагають дітям усвідомити зміст тексту, осмислити його, зрозуміти причинно-наслідкові зв'язки, усвідомити позицію автора, а також вибрати власне ставлення до змісту тексту.

Висновки і пропозиції. В цілому молодший шкільний вік є досить сприятливим у розвитку мовлогічного мовлення, чому сприяють висока мовна сприйнятливості, більша схильність до наслідування вчителю, розвиток словесно-логічного мислення дитини. Особливе значення в розвитку мовлогічного мовлення має навчальна діяльність.

Актуальність проблеми розвитку мовлогічного мовлення молодших школярів визначаєть-

ся значенням даного виду мовлення в навчальній діяльності, в розвитку таких пізнавальних процесів, як мислення, пам'ять, уява, в активізації пізнавальної діяльності учнів, у розвитку їх особистості в цілому.

Сучасна методика навчання дітей переказу будується на принципі поетапності, коли навчання починається з простого переказу короткого тексту і закінчується вищими формами самостійної творчої розповіді. Щоб посилити емоційне

сприйняття художнього тексту, вихователь може використовувати прийом «уявного входження в описану ситуацію». Це активізує уяву дітей, вони бачать себе безпосередніми учасниками події, разом з героєм розмірковують, спостерігають, дивуються, радіють. Таким чином, навчання переказу з метою розвитку зв'язного монологічного мовлення дітей старшого дошкільного віку буде успішним при дотримання перерахованих нами вище певних педагогічних умов.

Список літератури:

1. Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторах : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 07 листопада 2019 р., Мукачево. Мукачево : МДУ, 2019. 312 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр «Академія», 2014. 344 с.
3. Варзацька Л., Шевченко Л. Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Житомир : Книга, 2018. 128 с.
4. Канищенко А.П. Уроки розвитку зв'язного мовлення в початкових класах. Посібник для вчителя. Київ : Рута, 2018. 128 с.
5. Колодич О.Б. Современные подходы к изучению речевой деятельности. *Педагогика и психология*. 2015. № 4. С. 31–33.
6. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. Москва : Смысл, 1997. 287 с.
7. Лурія А.Р. Высшие корковые функции человека и их нарушения при локальных поражениях мозга. Москва, 2010. 245 с.
8. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За наук. ред. М.С. Вашуленка. Київ : Літера ЛТД, 2018. 364 с.
9. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. СПб. : Питер, 2016. 720 с.

References:

1. Aktualni problemi navchannya i vikhovannya v umovakh integracijnykh procesiv v osvitnomu ta naukovomu prostorakh (2019). Zbirnik tez dopovidej II Vseukrayinskoyi naukovo-praktichnoyi Internet-konferencziyi, 07 listopada 2019 r., Mukachevo. Mukachevo: MDU, 312 p.
2. Bacevich, F.S. (2014). Osnovi komunikativnoyi lingvistiki. Kyiv: Vidavnichij cenztr «Akademiya», 344 p.
3. Varzaczka, L., & Shevchenko, L. (2018). Metodika rozvitku zvyaznogo movlennya molodshikh shkolyariv. Zhitomir: Kniga, 128 p.
4. Kanishhenko, A.P. (2018). Uroki rozvitku zvyaznogo movlennya v pochatkovikh klasakh. Posibnik dlya vchitelya. Kyiv: Ruta, 128 p.
5. Kolodich, O.B. (2015). Sovremennye podkhody k izucheniyu rechevoj deyatel'nosti. *Pedagogika i psikhologiya*, no. 4, pp. 31–33.
6. Leontev, A.A. (1997). Osnovy psikholingvistiki. Moskva: Smysl, 287 p.
7. Luriya, A.R. (2010). Vysshie korkovye funkczii cheloveka i ikh narusheniya pri lokalnykh porazheniyakh mozga. Moskva, 245 p.
8. Metodika navchannya ukrayinskoyi movi v pochatkovij shkoli: navchalno-metodichnij posibnik dlya studentiv vishnikh navchalnykh zakladiv (2018). Za nauk. red. M.S. Vashulenkа. Kyiv: Litera LTD, 364 p.
9. Rubinshtejn, S.L. (2016). Osnovy obshhej psikhologii. SPb.: Piter, 720 p.

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 4 (80) квітень 2020 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
Телефон: +38 (0552) 399 530
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 30.04.2020 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 55,45. Тираж 100 прим.
Зам. 0420-88.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.